

KERKBLAD

Jaargang 31 - nummer 9
vrijdag 3 mei 2024
editie Dokkum e.o.

G e a n d e w e i

Protestantse
Kerk

De kast van Hendrik Nicolaas Werkman

Echt luisteren

'Woest maar kalm'

Bijbel in Nederlandse
Gebarentaal

Column: André en Letty van der Meer

Groot denken!

Afgelopen zondag stelden we elkaar tijdens een bijeenkomst van Geloven in Franeker de vraag: 'hoe bouw jij aan Gods koninkrijk?' Tijdens dit gesprek dacht ik na. Ik vind bouwen altijd iets indrukwekkends. Uit niets iets heel moois maken. Iets groots. Jezus zegt in Lukas 17: 'U zult niet kunnen zeggen: 'Kijk, hier is het,' of 'daar is het.' Want het Koninkrijk van God is onder u.'

Wauw, laat dit eens op je inwerken.

Het Koninkrijk van God is niet ver weg. Het is niet iets waar we over moeten dromen, iets dat ver in de toekomst ligt. Iets voor onze kinderen, of achter-achterkleinkinderen. Het Koninkrijk van God is NU. Het is onder ons.

Dat betekent ook dat wij er al deel van uitmaken. En wie gaat er nou aan de kant staan wachten als je kunt bouwen aan iets heel belangrijks? Iets ongelooflijk groots, iets dat de wereld voor altijd zal veranderen? Dit betekent dat wij ontzettend belangrijk zijn!

Maar hoe moet ik bouwen dan?

Want wie gaat er nu naar mij luisteren? Ik durf toch niet de straat op te gaan om anderen te bekeren? Ik kan toch niet naar het diepe binnenland van Afrika om als zendeling aan het werk te gaan? Ik heb toch de hersens niet van een dominee, of een minister-president? Die mensen kunnen pas invloed uitoefenen. Daar ligt de macht om zaken te veranderen, om wereldvrede te brengen.

Om te bouwen aan Gods koninkrijk... Ik ben niet slim genoeg, te oud, heb niet genoeg ervaring, niet genoeg geld, ik heb de tijd niet, geen zin...

Gelukkig staat er in 1 Korintiërs 12:27: 'u bent het lichaam van Christus en ieder van u is een deel van dat lichaam.'

Wij mogen allemaal bouwen aan het koninkrijk van God. Allemaal! En het mooie is, allemaal op onze eigen plek.

We hoeven niet groot te denken, maar mogen aan de slag in het klein. Binnen ons gezin, onze buurt, onze kerk. Voorleven wat het betekent om een kind van God te zijn.

Het begint bij onszelf, als onderdeel van het bouwwerk van Gods koninkrijk.

Het mosterdzaadje zal zo uitgroeien tot een grote vruchtbare boom.

DAT is bouwen aan Gods koninkrijk! Wat een opluchting, ik hoef niet zo groot te denken.

Meditatie Samenwerken en vertrouwen

Hopen en uitzien naar het licht,
Hopen, weten dat het kwade zwicht,
Hopen, Christus komt, het ware licht (Lied 465)

door Ytje Hinke Attema

Onderweg naar Drachten heb ik meestal de radio aan. Ik luister onder andere naar Radio 1. Kort geleden was daarop een interview te horen met Gert-Jan Segers van de Christen Unie. Wat bij mij vooral bleef hangen tijdens dit interview waren de woorden "samenwerken en vertrouwen".

Het is een moeilijk proces waarin de politieke partijen zich bevinden om een regering te gaan vormen. Belangrijk is voor deze partijen om een perspectief te schetsen voor Nederland. Dat is wat anders dan voorheen, namelijk vasthouden aan de partijbelangen van onder meer migratie, stikstof, toeslagenaffaire, woningbouw. De partijen zitten nu in een situatie dat ze moeten samenwerken en elkaar moeten vertrouwen. Ze zullen hun kwaliteiten van besturen moeten aanboren om Nederland als geheel te gaan regeren. Want regeren is vooruitzien. Dat is de uitdaging. Wat is er nodig op de lange termijn? Hoe ziet Nederland er over pakweg twintig jaar uit?

De leerlingen

Jezus kiest vissers uit om Zijn leerlingen te worden. Zij beamen dat ze leerlingen van Jezus willen worden. Dat betekent dat ook zij moeten samenwerken, elkaar vertrouwen en leren wat Jezus' boodschap is. Wat blijkt, is dat het heel anders is dan hoe de farizeeën de Thora gestalte geven. Veelal begrijpen ze niet wat Jezus wil zeggen. In gelijkenissen wil Hij duidelijk maken waar het in de essentie van Zijn boodschap om gaat. Die essentie luidt: Eer betonen aan God, de Vader en de ander liefhebben als jezelf.

Jezus is op aarde gekomen om te dienen. Maar de kring van mensen die hem gevangen wil nemen wordt steeds groter, vooral van hogehand en de bezetter. Het Pesachfeest nadert en het zal heel druk worden in Jeruzalem. Er

kan zomaar een opstootje ontstaan en dat zien de Romeinen niet zitten en de hogepriesters al helemaal niet. De hogepriesters vinden Jezus een obstakel ten aanzien van hun macht. Het is beter dat Hij verdwijnt van het toneel. Judas, één van de leerlingen kan de verleiding niet weerstaan om Jezus te verraden. Hoe kan het dat van de ene op de andere dag de sfeer ten aanzien van Jezus zo omslaat? Van 'Hosanna, de Heer is koning' naar 'kruisig hem!'?

Groepsdruk

Wat is dat in de mens? Wat is de invloed van groepsdruk? Hoe snel kan een menigte van gedachten veranderen? Van samenwerken en vertrouwen is het opeens omgeslagen naar wantrouwen. Is dit de mens eigen? Hoe makkelijk worden we beïnvloed door mensen als het onze eigen belangen aangaat?

In de huidige samenleving zien we een verharding optreden ten aanzien van het collectief. Je zou kunnen zeggen dat we elkaar opnieuw moeten leren vertrouwen zoals Psalm 42 weergeeft. De psalmist is in nood en zijn gedachten gaan terug naar momenten van geluk en geborgenheid. Was het maar zoals destijds, dat je iedereen vertrouwen kon. Dan spreekt de hij zichzelf toe: hoop op God en wees geborgen. Daarin is de kern van vertrouwen gelegen: hoop op God.

In het woord vertrouwen zit het woord trouw. Ons vertrouwen is gebaseerd op Gods trouw. De Schepper van hemel en aarde blijft trouw aan wat zijn hand begon. Vertrouwen begint al als je geboren wordt en je door je ouders verzorgd wordt. Vertrouwen *in* mensen en vertrouwen *van* mensen. Zonder vertrouwen vaart niemand wel. Vertrouwen is de hoop, die het wint van de vertwijfeling.

Ytje Hinke Attema is pastor van de Protestantse Gemeente Drachten

Leesrooster

Week 19, 5 t/m 11 mei

zondag 1 Johannes 4:1-10
maandag 1 Johannes 4:11-21
dinsdag 1 Johannes 5:1-12
woensdag 1 Johannes 5:13-21
donderdag Psalm 47
vrijdag Handelingen 1:1-14
zaterdag Handelingen 1:15-26

Week 18, 28 april t/m 4 mei

zondag Leviticus 23:1-14
maandag Leviticus 23:15-22
dinsdag Leviticus 23:23-36
woensdag Leviticus 23:37-44
donderdag Leviticus 24:1-9
vrijdag Psalm 104:1-23
zaterdag Psalm 104:24-35

Persoonlijk Luisteren

Sinds mijn twaalfde speel ik in een amateurorkest. Deel zijn van en spelen in een orkest is een prachtige hobby, maar het is meer dan dat. Het orkest vormt één van de plekken waar ik heb leren luisteren. Natuurlijk wordt er muziek gemaakt, maar om dat samen te kunnen doen, moet je allereerst luisteren.

door Jolanda Tuma

Wanneer je een blaasinstrument zoals een saxofoon, waldhoorn of trompet bespeelt, komt het erop aan dat je zuiver speelt. Daarvoor is het van belang dat je je instrument beheerst, maar vervolgens moet je goed luisteren naar de stemmen om je heen, zodat je je eigen instrument precies mee kan laten resoneren in het geheel. Dat vergt oefening en steeds opnieuw proberen, maar als dat dan lukt, is dat echt fantastisch en maken we met ons allen werkelijk muziek.

Luisteren, dat klinkt eenvoudig maar is het alerminst. En dat geldt niet alleen voor muziek, maar ook voor het gewone leven. In de praktijk praten we nogal eens langs elkaar heen, elk met een eigen verhaal wisselt men over en weer wel informatie uit, maar is het maar zeer de vraag of de een de ander echt verstaat. Zolang je vol bent van je eigen verhalen, is er verdacht weinig ruimte voor het verhaal van de ander.

Je eigen ik tot zwijgen brengen

Om echt te kunnen luisteren is het van belang om stil te kunnen zijn. Niet alleen van buiten, maar vooral ook van binnen. Even je eigen 'ik' tot zwijgen brengen zodat je de ander beter hoort. Echt luisteren betekent je eigen verhaal even parkeren om de ander de ruimte te geven zijn of haar verhaal te vertellen.

Als geestelijk verzorger vormt luisteren, echt luisteren, mijn belangrijkste 'gereedschap'.

In een ontmoeting met een 'client' is het van belang om de ander de ruimte te geven om zijn of haar verhaal te vertellen en dat ik als geestelijk verzorger de woorden hoor, maar vooral ook tussen de woorden door luister. Uiterst alert ben op datgene wat zich aandient, juist ook in de stilte. Door heel goed te luisteren naar het levensverhaal en door te vragen, komt vaak een kwetsbare kant van iemand tevoorschijn. Er worden dan verhalen verteld waarvan men achteraf soms zegt 'dat heb ik nog nooit met iemand gedeeld'.

Wanneer er voldoende ruimte ontstaat in de ontmoeting kan het gebeuren dat je mee kan resoneren met de ander, dan valt er soms een stilte die vol is van diepte. Alsof je heel even samen de diepte in gaat. Dat zijn kostbare momenten. Dat zijn momenten waarop je elkaar werkelijk even ontmoet. Zoals je in een orkest elkaar soms even werkelijk ontmoet wanneer de klanken dusdanig resoneren dat muziek ontstaat die veel meer is dan alle klanken samen. Het zijn van die momenten die je naderhand niet goed uit kan leggen.

Luisteren vergt oefening en of het daadwerkelijk tot een ontmoeting komt, heb je niet in de hand. Je kunt eigenlijk alleen de voorwaarden scheppen. In een orkest leren alle muzikanten de instrumenten beheersen en ze leren luisteren, maar of het werkelijk tot muziek komt die snaren raakt, dat heb je niet in de hand. Dat overkomt je, soms, even.

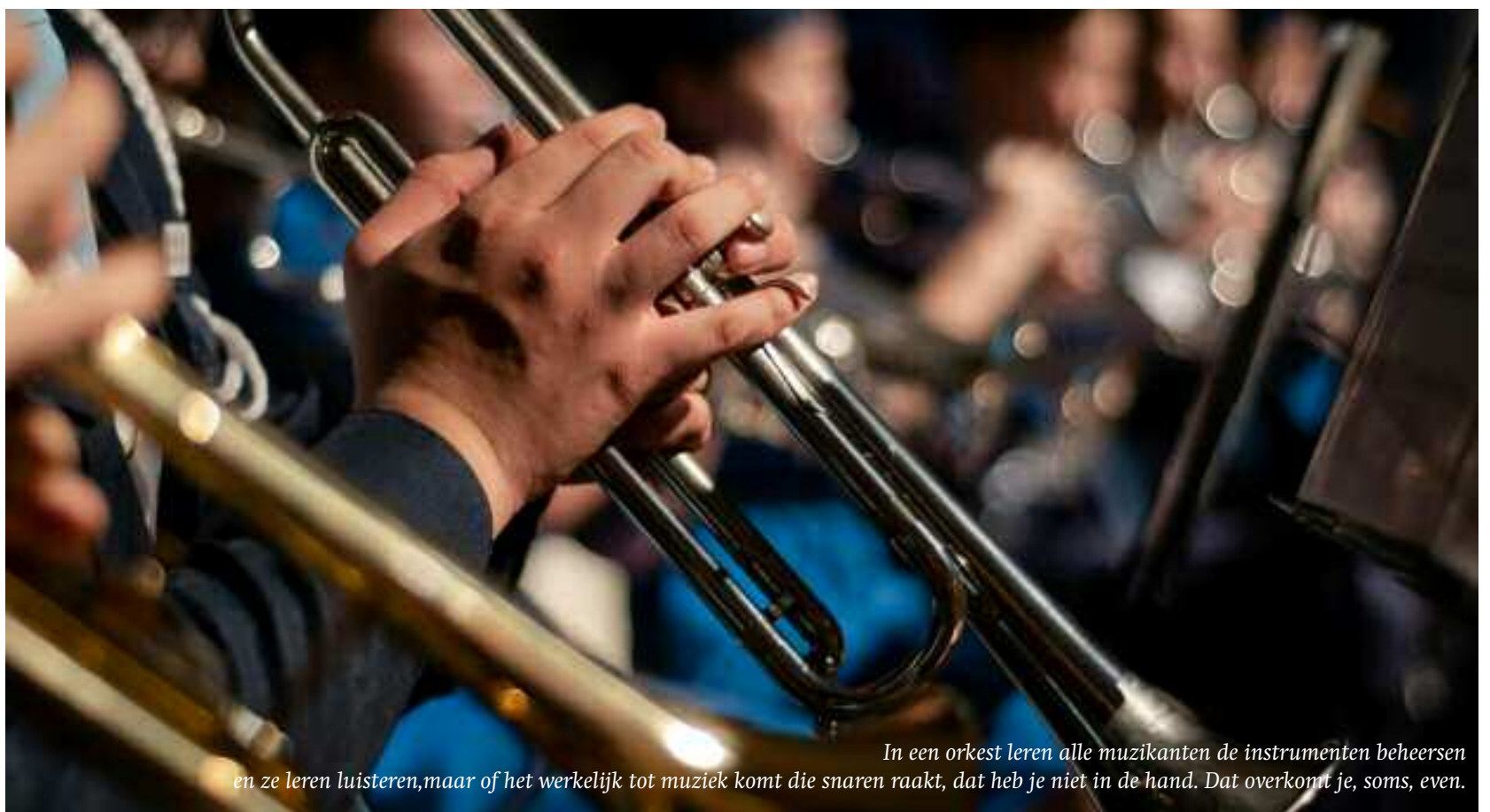
Profileren

Luisteren, het eigen 'ik' even tot zwijgen brengen, het is geen populaire kost tegenwoordig. In de samenleving lijkt het juist belangrijk dat je jezelf kenbaar maakt, jezelf zichtbaar en hoorbaar moet maken, jezelf profileren via social media of anderszins. Terwijl veel religieuze tradities juist de aandacht vragen voor stilte, voor het stil worden van binnen, het 'ik' even tot zwijgen te brengen zodat je kan luisteren naar de stem van God die *niet komt als een storm, niet als een vloed, niet als een bijl aan de wortel, niet als een schot in het hart, maar als een glimp van de zon, een groene twijg in de lente. Als een stem die de stilte niet breekt.* (Lied van Huub Oosterhuis, nr 321 uit het *Liedboek*).

Luisteren en proberen mee te resoneren met wat of wie op je weg komt, daar jezelf in oefenen, zoals in een orkest, keer op keer op keer. Het brengt je 'ik' een beetje tot rust, en geeft zicht op de diepte van het bestaan. En soms, even, klinkt er dan verrassend mooie muziek, die je met geen pen kan beschrijven.

Misschien kunnen we ook in kerken iets minder preken en vergaderen, en iets meer gaan luisteren. Wie weet wat er dan aan het licht komt.

Jolanda Tuma uit Winsum (Gr)
is vrijgevestigd geestelijk verzorger
en een vaste medewerker van Geandewei

In een orkest leren alle muzikanten de instrumenten beheersen en ze leren luisteren, maar of het werkelijk tot muziek komt die snaren raakt, dat heb je niet in de hand. Dat overkomt je, soms, even.

De kast van Hendrik Nicolaas Werkman Kleurrijke platen uit een donkere tijd

In de zomer van het oorlogsjaar 1943 schilderde Hendrik Werkman (Leens 1882-1945 Bakkeveen) in opdracht van dominee August Henkels twaalf paneeltjes met voorstellingen gebaseerd op het Oude Testament. Deze twaalf afbeeldingen werden op een eikenhouten kast bevestigd en deze kast is sinds november 2018 in het bezit van het Groninger Museum. In deze twee zinnen staan misschien wel de feiten, maar nog niet het verhaal van de kast; een verhaal trouwens, dat amper in één artikel beschreven kan worden.

door Tonko Ufkes

Over de drie hoofdrolspelers - Werkman, Henkels en de kast - is al veel geschreven, maar hier is eigenlijk alleen het volgende van belang: Drukker en Ploeg-lid Hendrik Werkman en dominee August Henkels kenden elkaar al jaren voordat ze in 1940 de geheime uitgeverij De Blauwe Schuit oprichtten. Henkels was opgegroeid in de binnenstad van Groningen en werkte tot 1941 als predikant in Winschoten, daarna nam hij een beroep aan naar Heerenveen. Tot eind 1942 zat Henkels als gijzelaar gevangen in Sint-Michielsgestel en na zijn vrijlating probeerde hij de draad weer op te pakken en een deel van dat nieuwe begin werd de kast.

De eikenhouten kast is in 1943 speciaal voor dominee Henkels gemaakt in Hindeloopen, het is een kast met 3 deuren en op elke deur zitten 4 panelen: in totaal 12 plaatjes triplex van 26 bij 40 cm. Die plaatjes triplex kreeg Werkman in juni 1943 toegestuurd vanuit Heerenveen en in augustus begon hij met het beschilderen. Dat kon alleen in het weekend, want door de week stond Werkman in zijn drukkerij. Toch schoot het karwei aardig op en rond 9 september, de verjaardag van Henkels, waren de nu beschilderde plaatjes triplex terug in Heerenveen. Daar werden ze op de kast gemonteerd.

Van paradijs tot vurige oven

De onderwerpen voor de 12 schilderijtjes droeg dominee Henkels aan, gelukkig maar, want als het aan Hendrik Werkman gelegen

had, waren vast heel andere voorstellingen op de kast gekomen. Zo schrijft hij op 2 september aan August Henkels: 'Mijn schoonzoon is erg thuis in de Bijbel en betreurt het dat er niet een paneeltje bij is van Job, oud en der dagen zat.'

Juist de brieven die Werkman aan zij opdrachtgever schreef, geven dit soort bijzondere informatie. Aardig is ook Werkmans brief van 30 augustus over het ontstaan van de allereerste afbeelding: "Bij het herstellen van een lekke band konden we een bespiegeling houden bij een groote tuin met boomgaard. Daar hingen wel zulke heerlijke appels die met roode wangen schenen uit te dagen, het was er zoo vredig en vol sfeer bij een ondergaande zon, het leek wel een paradijs. Is het dan zoo'n wonder dat je er een Adam en Eva bij gaat denken . . . De volgende middag stond de schildersezel klaar en het eerste paneeltje met Adam en Eva in het Paradijs kwam spoedig klaar."

Eigenlijk is meteen te zien wat het fietstochtje door het Groninger land opleverde: een schilderijtje met daarop het vlakke land, de boomgaard en slechts enkele dieren. Zo blijft duidelijk waar het om draait, want op de voorgrond zien we de eerste mens, zijn vrouw en de slang in een dikke appelboom - de kop van de slag vlak naast Eva's oor. De armen en handen vallen op, zo'n beetje midden op het paneel want daar draait het om. Het draait om het geven en het aannemen van de verboden vrucht.

Het laatste schilderijtje op de kast, de drie vrienden van Daniël in de vurige oven, is juist erg vol: twee door de hitte bevangen soldaten liggen op de grond terwijl een hoge heer samen met koning Nebukadnessar naar de drie vrienden in de vurige oven kijkt. Drie vrienden, maar nu in gezelschap van een beschermengel, de vierde man. Dominee Henkels zou later schrijven waarom hij juist deze scene geschilderd wilde hebben, het ging om "het moment . . . waarin opeens het getuigenis recht overeind staat, te midden van vuur en vlam." Die daad van verzet van de drie vrienden, het vertrouwen op God en de beschermengel; het sprak toen - in 1943 - aan. Het spreekt misschien nog altijd aan.

Geen kinderbijbelplaatjes

Vooraf aan twee schilderijtjes is te zien dat Hendrik Werkman geen kinderbijbelplaatjes gemaakt heeft: de afbeelding bij het verhaal van Jeftha's dochter en die bij het verhaal van de Watervloed.

Het verhaal van rechter Jeftha en zijn dochter heeft geen enkele kinderbijbel gehaald, het is blijkbaar te gruwelijk, te onbegrijpelijk ook. Toen dichter en schilder Hendrik de Vries in september 1943 bij Werkman op bezoek was, herkende hij gelijk alle afgebeelde verhalen, op één na. Inderdaad, dat moet wel dit schilderijtje geweest zijn. Jeftha was een rechter, zoals Gideon en Simson, die na een militaire overwinning ongevraagd een gelofte doet waardoor zijn enige dochter omkomt (Rechters 11: 30-40). Werkman schilderde, misschien met opzet, het moment vlak voor deze ramp: hij hield het bij een jonge vrouw die vooraan gaat in een rij van feestvierders.

In het Bijbelboek Genesis wordt het verhaal van Noach en de ark uitvoerig beschreven en een paar keer wordt het herhaald: veertig dagen en veertig nachten regen! Aan het schilderij van Werkman is dat te zien; het regent dat het giet. Het is geen plaatje dat in een kinderbijbel past, want daarin staan vaak heel andere platen - platen met een optocht van dieren die twee aan twee de ark ingaan of er weer uitkomen. Of van de regenboog met Noach en zijn gezin, of van de zwarte raaf of van de witte duif met het groene takje.

Nee, Werkman schildert niets van dit alles: hij heeft een bootje midden op golvend water en neerstromende regen in het zelfde grijsblauw. In volgorde komt dit schilderijtje direct na de 'Zondeval' en wie weet laat Werkman met opzet het verschil tussen het 'Paradijs' en de 'Watervloed' op deze manier zien; geen kleurrijke regenboog maar slechts regen. Als Gods tranen over de verloren schepping.

Ds. August Henkels (links)
en Hendrik Werkman

Column Jannie Shacholi

Droogte

“God, U bent mijn God, U zoek ik (...) in een dor en dorstig land, zonder water” Psalm 63:2

Het late regenseizoen is vroeg voorbij, de regens zijn gestopt. Op vele plekken in Zambia is er niet genoeg regen gevallen. Dit betekent dat veel gewassen niet genoeg water hebben gehad en veel oogsten zijn mislukt. Ook veel waterputten zijn opgedroogd. Delen van Zambia hebben zonder regen gezeten op momenten dat het voor de Zambianen het meest nodig was. Niet alleen dit jaar, maar ook voorgaande jaren is er niet genoeg regen gevallen. Naast de mislukte oogsten wordt elektriciteit ook nog eens dagelijks voor ongeveer acht uren afgesloten. Er zit niet genoeg water in het stuwmeer om via de stuwdam elektriciteit op te wekken. Ook hier worden El Niño en de klimaatverandering als oorzaak aangewezen. De president heeft deze extreme droogte al uitgeroepen tot nationale ramp.

Iedereen in deze wereld is afhankelijk van drinkwater en voedsel. Zonder water geen drinkwater en zonder water geen voedsel. U kunt zich misschien wel een voorstelling maken wat een impact dit heeft op de bevolking van dit land. Want hier is het zo: geen maasoogst, geen *Nshima*. Dit is de basisvoeding waar iedereen van leeft. De gewassen van de weinige oogsten die wel zijn gelukt zijn erg duur. Een dubbel probleem voor veel boeren dus: geen inkomsten van hun eigen oogst en dus geen geld om voedsel te kopen, dat ook nog duurder geworden is...

Hoe moeten we tegen deze droogte aankijken? Klimaatverandering? El Niño? Of zou het een straf van God kunnen zijn? Voor hoe we met zijn allen met de aarde omgaan? De mens is schuldig, daar zijn we het wel over eens en onschuldigen zijn er de dupe van. Hoe dan ook: hier in Zambia zijn de effecten goed zichtbaar en voelbaar.

De Bijbel is duidelijk over het feit dat ons niet moeten laten verleiden van de juiste weg af te wijken. De weg van de Waarheid, de weg van God, de weg van Zijn Woord. Waar komt onze hulp vandaan? Hoe lang moet het duren voordat onze wereld verandert in een dor en dorstig land, zonder water, de woestijn waar David verbleef? Moet het zover komen dat we dan pas God zoeken? En wanneer alles goed gaat, we Hem niet nodig hebben? Hoe zit dat bij u?

*Jannie Shacholi - Dijkstra werkt namens Operatie Mobilisatie in Zambia
www.jannieinmission.com*

Byldspraak - Willem Wilstra 'Ga om de noord'

Sûnt 1 april is der yn it Visserijmuseum yn Sâltkamp in hoeke ynromme foar in eksposysje oer de ferbining mei de fiskerij, de namme Toxopeus en de 'Insulinde'. Jierrenlang hat dy formaasje aktyf west yn it eastlike gebiet fan de Waadsee en Noardsee.

Mees Toxopeus wie de skipper fan de 'Insulinde'. Hy wie it brein fan it unike systeem dat dy rêdingsboat sels rjochtsjend wie, as er troch in hege weach op 'e kop kaam te lizzen. Jo kinne de útlis yn it museum besjen. Toxopeus wie in

ferneamd skipper en hat hiel wat ûnderskiedings opspjelde krigen. Fansels moat syn bemanning ek neamd wurde, want sa'n boat befarre dogge je net allinnich. Dochs, syn optreden twong respekt en wurdearring ôf. Kenners seine it sa oer de man: 'Woest, maar kalm'.

Mees is ferstoarn yn 1974 en te hôf brocht yn Delfsyl. Op syn grêfstien stiet 'Lukas 5:10', in ferwizing nei in Bibeltekst dy by him paste: 'Jezus sei [tsjin Simon]: Wês net bang, fan no ôf oan silste minsken fange.'

Werom 't dizze tekst sa passend is? In wier ferhaal út syn mûle optekene:

14 oktober 1931. Twa Sâltkamper fiskersskippen dy't ûnderweis nei de haven wiene, rapportearren dat sy yn it seegat in wrak boatsje mei in man sjoen hiene, dat sa't it like, net yn'e heak wie. Sy foeren lykwols troch... De havenmaster sloech al alarm, de 'Insulinde' foer út foar in syktocht. De see wie rûch mei brâning op de sânbanken. Neat te sjen of te finen. It rûn tsjin 'e jûn en de mannen hiene harren nocht al. Mees, dy't sels oan it roer stie, stoarre him ek 'blyn'. Der dreau wol fan alles: wrakhout en kessens, swimfesten. Der wie dus wol wat bard.

'GA OM DE NOORD' sei ien tsjin him Wa? Dêr hie de skipper gjin ferklearring foar, mar hy die it dochs. Eefkes fierder seagen sy wat swarts yn'e de brâning lizzen. Sy pikten it op, it wie in man, mar hy wie al dea. Yn syn klean fûnen sy de papieren: in Amerikaan dy't ûnderweis wie fan Quebec nei Rotterdam. By feilige oankomst soe er 2000 dollar barre, troch in weddenskip. Mar hy fûn syn Waterloo yn it Fryske Seegat... De man, Frank Polow, is troch de hiele bemanning van de Insulinde, de dominy en de dokter begroeven op it âld hôf fan Eanjum.

It lêste nijs is: De KNRM sil Skipper Mees Toxopeus postuum earje mei syn namme op in nij te bouwen rêdingsboat!

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Colofon

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

*Niet voor opgave en opzeggen
abbonementen, u vindt de contact-
persoon hiervoor bij de berichten
van uw eigen gemeente*

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

www.geandewei.nl

Gebarendominee

1 april: Bijbel in NGT

1 april 2024 was een serieuze datum: op die dag begon een vertaalteam dat benoemd is door het bestuur van de stichting Bijbel NGT. Vanaf nu wordt er dus betaald gewerkt aan de vertaling van de Bijbel in Nederlandse Gebarentaal! Een dankbaar moment. Een gebedsverhoor ook. Waarom is dit zo bijzonder en belangrijk?

door ds. Martin Visser

Al meer dan tien jaar wordt er gewerkt aan de Bijbel in Nederlandse Gebarentaal. In een eerdere bijdrage vertelde ik daar iets over. Tot voor kort werkten alle vertalers op vrijwillige basis. Eén dag per maand ontmoeten ze elkaar. En dan werkten ze hard aan verschillende hoofdstukken van het Marcus-evangelie. Maar tot begin 2024 was er nog niet één hoofdstuk helemaal klaar... Dat laat wel zien hoeveel werk het is om de Bijbel te vertalen in gebarentaal. Hoe komt dat?

Aanvankelijk moest het vertaalteam wennen aan het vertaalwerk. Bovendien betekent vertalen in gebarentaal dat alles op video opgenomen moet worden. Vervolgens moeten die video's weer bekeken en aangepast worden. Dus je moet als vertaler ook leren werken met het montageprogramma op de computer. Gelukkig is er een aantal jaren geleden een computerprogramma gekomen dat speciaal voor dit werk is gemaakt. Dit heeft het werk duidelijk versneld. Maar toch, het is en blijft veel werk.

Specifieke vragen

Bij een vertaling in gebarentaal loop je ook tegen specifieke vragen aan. Een voorbeeld is de doop van Jezus door Johannes. Daarbij klinkt vanuit de hemel de stem van God: 'Dit is mijn geliefde Zoon...' In een 'gewone' vertaling kan je dit zonder problemen vertalen. Maar in gebarentaal is dat lastiger. Gebarentaal is namelijk meer dan gebaren. In gebarentaal laat je door middel van de houding van je lichaam ook zien wie er iets zegt. Maar mag je in deze situatie (de stem van) God 'uit-

beelden'? En zo ja, hoe doe je dat op een goede manier, dus met respect voor Hem?

Doorstart

Het bestuur van de stichting Bijbel NGT wilde graag al eerder mensen benoemen. Maar dat kon niet, omdat het bestuur geslonken was naar twee leden. Na veel gebed en zoeken bracht God in 2023 vier nieuwe mensen op het pad van het bestuur. Met elkaar hebben we een 'doorstart' gemaakt. En we hebben een projectvoorstel ingediend bij Wycliffe Nederland. Wycliffe keurde het voorstel goed en zegde ruim 100.000 euro toe voor 2024! Bovendien heeft Wycliffe er een speerpunt van gemaakt om dit werk de komende jaren extra onder de aandacht te brengen.

Het belang van dit werk is groot, omdat gebarentaal de taal van het hart van dove mensen is. Een visuele vertaling van de Bijbel heeft bij doven veel meer impact dan een schriftelijke vertaling. Daarom is het van groot belang dat zij Gods Woord in hun eigen taal gaan krijgen. En daarom was 1 april 2024 een heel mooie datum! Alle dank aan God. En voor de toekomst vertrouwen we op Zijn leiding en zegen.

Voor meer info zie <https://bijbelngt.nl/>

ds. Martin Visser is gebarendominee bij het Interkerkelijk Dovenpastoraat. Hij is te bereiken via martin.visser@doofen-kerk.nl of (06) 57423270

Diversen

Themadag op 1 juni in Dokkum over verlies en rouwverwerking

Op zaterdag 1 juni is bij Christengemeente Filadelfia aan De Houtduif 3 in Dokkum een themadag over verlies en rouwverwerking. De dag duurt van 10.00 tot 15.00 uur, inloop vanaf 9.30 uur. Jan en Willie Zeldenrust en Harold en Marjolein Kooistra delen hun persoonlijke verhaal naar aanleiding van het verlies van hun kind. Ook wordt gekeken hoe er vanuit de Bijbel wordt gesproken over verlies en rouw. Daarnaast is er ruimte voor ontmoeting en gebed. De dag is bedoeld voor lotgenoten en voor iedereen die geïnteresseerd is. Deelname is gratis, inclusief koffie/thee en lunch, een gift is welkom. Aanmelding is verplicht, voor 13 mei via secretariaat.filadelfiadokkum@gmail.com.

Kerk in Actie zoekt lokale coördinatoren voor collecte

Kerk in Actie gaat in week 47 (18 tot en met 23 november) opnieuw huis-aan-huis collecteren in Nederland, voor kinderen in Oekraïne. De organisatie zoekt daarvoor nog lokale coördinatoren die de collecte in hun woonplaats willen regelen. Het gaat dan onder meer om het werven van collectanten, het verdelen van de collectebussen en legitimatiebewijzen en na afloop het tellen en storten van de opbrengst. Meer informatie en een aanmeldlink op kerkinactie.protestantsekerk.nl/landelijke-collecte-kerk-in-actie/organiseren-collecte/

Tsjerkepaad presenteert boek 'Rondjes om de kerken' 31 mei

Tsjerkepaad, de jaarlijkse zomerse openstelling van ruim 250 Friese kerken, bestaat twintig jaar. Om dat te vieren wordt op vrijdag 31 mei een boek gepresenteerd met 26 wandelroutes (sommige kunnen ook gefietst worden) langs kerken in Noord-Fryslân. *Rondjes om de kerken* is geschreven door de bekende wandeljournalist Fokko Bosker. Hij beschrijft in het boek niet alleen de routes, maar benoemt ook vele wetenswaardigheden over de omgeving en de geschiedenis. De feestelijke presentatie is op 31 mei om 15.00 uur in de kerk van Pingjum. Daar spreekt onder anderen de 'wandelprofessor' Zef Hemel. Wie belangstelling heeft om de presentatie bij te wonen kan zich aanmelden via tineke.bleeker@gmail.com

Toen Hij de mensenmenigte zag,
voelde Hij medelijden met hen,
omdat ze uitgeput en hulpeloos waren,
als schapen zonder herder.'
(Matteüs 9:36, NBV21)

Schapen zonder herder

Je ziet het plaatje zomaar voor je: de schapen die dwalen over de heide, terwijl er in de verste verte geen herder of herdershond te bekennen is. In deze tijd is dat niet meer verantwoord: de wolf is geen vreemde meer in ons land! En wie zal hem verjagen als er geen herder is? Deze beeldspraak doet het nog altijd goed om de verhouding tussen de gemeente en haar voorganger te beschrijven. En nu er gebrek aan voorgangers is, is het ook niet meer dan logisch dat de vierde zondag van Pasen (dit jaar op 21 april) is uitgekozen als roepingenzondag. Op deze zondag wordt traditioneel in veel kerken van de Goede Herder uit Johannes 10 gelezen. En welke herder zou zich nu niet graag aan deze Herder willen spiegelen?

Herder ben je niet zomaar

Zelf vind ik dat beeld van de Goede Herder best wel hoog gegrepen. Liever had ik daarom de eerste zondag van de Veertig dagen gekozen. Op deze zondag staat de woestijnervaring centraal. Als Jezus veertig dagen en veertig nachten in de wildernis heeft doorgebracht, komt de verzoeker bij Hem langs. En ook Johannes de Doper gaat eerst de wildernis in, voor hij in het openbaar mag optreden. Zo staat de woestijn voor de leerschool waar een herder eerst doorheen moet voor hij de kudde kan leiden. Veel voorgangers van nu hebben hun studie van destijds ook zo ervaren. Je wordt alleen gelaten met een stapel boeken om je geloof te bevragen. Niets mag nog vanzelfsprekend zijn. Elke vraag wordt met een tegenvraag beantwoord, en elke stelling roept een net zo krachtig weerwoord op. Is er dan niets meer waar? De woestijn leert je inderdaad om te relativiseren. Maar het leert je ook waar het ravijn is waar je weg moet blijven, en waar je de oases vindt om op krachten te komen. Vraag uw predikant maar eens wat z'n studie met z'n geloof heeft gedaan, en u krijgt vast een mooi verhaal.

Eerst naar de woestijn

Toen ik ging studeren waren er voor het Protestantse deel der kerk nog zes woestijnen om uit te kiezen. Nu is dat er nog maar één: de PThU in Utrecht. Die zit dan wel in het hart van de oecumene met de Theologische Universiteit van de Nederlandse Gereformeerden om de hoek en het Catherijneconvent op loopafstand. Veel studenten kiezen er ook voor een

tijdje in het buitenland te studeren. En dan zijn er natuurlijk nog de HBO-opleidingen van CHE en Windesheim, met wat minder woestijn en wat meer praktische vaardigheden om aan de slag te gaan. Meer kun je lezen op de websites van PThU, Windesheim en CHE. En ken je zelf een leuke dominee? Vraag dan eens of je een dagje mee mag lopen.

Pendelen tussen twee kuddes

Steeds meer predikanten en kerkelijk werkers hebben twee of meer gemeentes. En ik denk dat dit er in de toekomst alleen maar meer zullen worden. Hoe pak je dat aan? Is het alleen maar dubbel werk, of kun je ook dingen combineren? En moet je tijd en aandacht precies tussen de gemeentes verdelen, of mag je daar wat soepel in zijn? Er zijn vragen genoeg, en we nodigen elke voorganger met meer dan één gemeente uit om een keer bij elkaar te komen om hierover door te bomen. Aanmelden kan bij ds. Ferdinand Pierik: f.pierik@hetnet.nl.

Op zoek naar een herder?

Zoals gezegd: het zal steeds vaker zo zijn dat uw gemeentes hun voorganger met elkaar moeten gaan delen. Dat vraagt een stukje coördinatie. Daarom moet uw kerkenraad eerst in gesprek met de classis, voor ze het beroepingswerk kan opstarten. Onze specialisten van het CCBB kijken dan naar uw meerjarenbegroting, om te zien of u voldoende (financiële) draagkracht heeft om zelfstandig een predikant te beroepen. Maar dat is niet alles. Twee mensen van de classis gaan ook met u in gesprek of uw gemeente nu en in de toekomst voldoende bestuurskracht en geestkracht heeft. Met andere woorden: kunt u uw nieuwe voorganger omringen met een stevige kerkenraad om de verantwoordelijkheid mee te delen en met voldoende betrokken en geïnteresseerde gemeenteleden om geïnspireerd te blijven. Want zoals u inspiratie verwacht van uw voorganger, zo verwacht hij of zij dat ook van u. Het is goed om deze vragen te stellen voor u het avontuur van een nieuwe predikant aangaat. Het is helemaal geen schande als u op één van de vragen 'nee' moet zeggen: gemeentes zijn er immers om elkaar te helpen en waarschijnlijk kunt u met een partnergemeente wel van start.

Extra ondersteuning

Wanneer u een predikant zoekt is bovengestane procedure verplicht, maar wanneer u een kerkelijk werker zoekt is er wat dat betreft nog niets geregeld. Formeel staat een gemeente er dan alleen voor. Als classis hebben we daar geen vrede mee, en daarom bieden we ons vacaturegesprek voortaan ook aan

voor gemeentes die een kerkelijk werker zoeken. Er zijn dan zelfs nog wat extra valkuilen te vermijden. Neemt u hiervoor gerust contact op met scriba of classispredikant.

Kerkelijk werkers

Vorig jaar was er een geslaagde ontmoeting voor alle kerkelijk werkers in Fryslân. Het ging toen vooral over de positie van kerkelijk werkers in onze kerk. Nu gaat het over één specifiek onderdeel daarvan: het voorgaan in kerkdiensten en dan vooral het preken. Kees van Ekris kan daar veel over vertellen. Hij verwierf bekendheid met zijn boek 'Dialoog, dans en duel. Preken voor tijdgenoten' en is sinds november vorig jaar 'Theoloog des Vaderlands'. Dat belooft een mooie en leerzame ochtend te worden! En na het inhoudelijk deel gaan we voor de ontmoeting samen aan de lunch. Noteer alvast: 9 oktober 2024, van 9.30 tot 13.30 in De Lantearne te Surhuisterveen of meld je aan bij onze scriba: classisfryslan@gmail.com.

Als het spannend wordt

Het ging zojuist al even over de wolf. Die kan het leven van een herder best spannend maken. En zo is er nog wel meer wat er op je pad kan komen. Niet voor niets heeft de landelijke predikantendag (21 mei) als thema 'Als het spannend wordt'. En in het half jaar dat ik nu classispredikant ben, heb ik al verschillende collega's gesproken die overwegen om te stoppen. Blijkbaar is de gemeente in sommige gevallen meer een verlengstuk van de woestijn dan het beloofde land. Is hier iets gaande? Jaren geleden is juist met het oog op dit probleem het jaargesprek voor predikanten ingevoerd. Maar ook daarbuiten is het niet verkeerd om eens aan uw voorganger te vragen wat de secularisatie met hem doet, wat de vergrijzing met hem doet en of hij zelf nog houvast vindt in zijn geloof. Er volgt vast een mooi en bemoedigend gesprek.

Tot slot

Laat je door dit alles niet ontmoedigen. En laten we vooral ook bescheiden blijven. Zowel herder als kudde leggen de lat nog wel eens te hoog. Denkend en schrijvend over roeping en ambt gaan 'herder' en 'Herder' snel door elkaar heen lopen. Maar een herder kan uiteindelijk niet meer dan wijzen op de Goede Herder boven. De kudde is van Hem. Als je dat vergeet raakt de kudde op drift en de herder opgebrand. Maar de Kerk is van de Heer. Hij is het die zijn kudde hoedt.

*Met hartelijke groet,
ds. Riemer Praamsma, uw classispredikant*

PS: Mededelingen voor het volgend nummer (29 mei) graag inleveren vóór 22 mei.